

М. Ђ. Ђорђевић
у нови инвентар бр. 3369
1942 год.
3369

ЗАКОН
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА
КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА И ПОСТУПКА

од 9. октобра, 1931.

ДОДАТАК
КРИВИЧНОМ ЗАКОНИКУ И ПОСТУПКУ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

С КРАТКИМ ОБЈАШЊЕЊЕМ

од
Dr. ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

БЕОГРАД
ШТАМПАРИЈА „Гундулић“ — ДОССИТЕЈЕВА УЛ. БР. 3.
1932.

Дир. б.
38586

УСКОРО ЋЕ ИЗАЋИ:

Основи југословенског Кривичног права, посебни део, књ. II (Кривична дела против оштеших добара) у две свеске (свака око 200 страна). Цена у претплати за I. свеску (до 1. маја т. г.) 60 дин. (за студенте 50 дин.).¹⁾

¹⁾ Оашти део и посебни део књ. I (Кривична дела против приватних добара) изашли су у облику Додашка (измена и допуна по Крив. законику од 1929) Основима (српског) Кривичног права.

Параграфи, који су Законом о изм. и доп. од 9. октобра, 1930 изменjeni:¹⁾

1) Измене и допуне су у дотичним §§-има истакнуте курсивом. — Примедбе, чији су само бројеви овде означени, остају непромењене.

1. Кривични законик:

§§ 11, 46, 71, 86, 94, 98, 100, 115, 128, 148, 180, 181, 183, 186, 214, 272, 273, 292, 297, 300, 301, 302, 307, 310, 312, 313, 314, 316, 318, 320, 321, 324, 330, 333, 334, 338, 365.

2. Кривични поступац:

§§ 9, 15, 75, 110, 116, 280, 283, 314, 338, 355, 356, 358, 384, 398, 399, 406, 408, 431, 432, 481.

*Много крив-цај супротност је сређено
у п. 9., кривци су сада ће*

A. кривна деја.

I. (крада из §-а...).

II. (крада из §-а...).

T. (крада). За ту вредност, која је даје поступачу, како овим (правилом) поступ. п. 9., наиме: I-документ (вид. разлог), г. правил. п. 9. изјед. у Р. 3. и 4. и то у п. 9. инструкцији (закле овим обико), тако и поступци (супротност) еств. (посебно обико), који би се криви и одговорију ову вредносту п. 9. п. 7.

— Ako ponovo bi otkazivao, p. g. naru-
čavam, koja je bila uvek, — sačekat predstojni-
(korisnika) p. g. te varijaciju. Cvet, pogovor me ne
zadovoljava, i sam se komeštan. — pogovor spada ga je taj
zadovoljava; kognitivno je ga presegava, ali je opažen
gleba.

Анастасия Романова родилась в 1863 году в селе
Симоновка Таганрогского уезда Таганрогской губернии. Ее
родители: отец — Григорий Иванович Романов, крестьянин, мать —
Елизавета Федоровна Романова.

I. Кривични законик.

§ 11. Кривично дело је учињено како у месшу, где га је учинилац било цело било делимице извршио, шако и у месшу, где је последица настанила. Покушај кривичног дела учињен је као у месшу, где га је учинилац извршио, шако и у месшу, где би то његовом умишљају последица требала да настани.

Кривично дело је учињено онда, када је ученилац радио или је морао радити, без обзира на наступање последице дела.¹

¹ За место извршења кривичног дела меродавно је дакле (ал. 1 ст. 1) како место радње (чињења или нечињења, н. пр. код убиства пуцања на лице А или недавање хране одојчуту), тако и место последице (н. пр. смрти код убиства). Исто тако односно места извршења § 14 ал. 1 ст. 2 к. с. п. (у погледу месне надлежности). За време пак извршења кривичног дела меродавно је само место радње (ал. 2). — За време покушаја је меродавно, као и код свршеног кривичног дела, само место радње, док је за место истога меродавно — слично ономе, што је прописано за свршено кривично дело — како место радње тако и место, где је по извршиочевом умишљају последица требала да наступи, т. ј. место објекта (место, где се је он по извршиочевом умишљају налазио).

§ 46. При осуди на смрт или робију преко пет година изрећи ће суд трајан губитак частних права.²⁻²⁴

При осуди на робију до пет година изрећи ће суд губитак частних права од једне до пет година.

При осуди на заточење изрећи ће суд гутитак частних права само за време издржавања казне.

При осуди на строги затвор изрећи ће суд у случајевима који су предвиђени овим законом⁵ губитак частних права за време од једне до три године.^{6 7} Осим ових случајева суд може изрећи губитак частних права за исто време⁸ само када место робије изрекне строги затвор (§§ 71., и 72.).⁹

⁸ Т. ј. за време од једне до три године.

⁹ Овде је дакле изрицање губитка частних права остављено нахоењу суду, док је оно је у осталим случајевима (из ал. 1—3 и ал. 4 ст. 1) обавезно.

§ 71. Ако суд нађе да има једна или више околности^{1 2} због којих казна треба да се ублажи³, ублажење се врши овако:

1. ако је за кривично дело прописана смртна казна, место ње долази вечита робија или робија најмање десет година;

2. ако је за кривично дело прописана вечита робија, место ње долази робија најмање седам година;

3. ако је за кривично дело прописана временска казна, чија је најмања мера у закону одређена, она се може спустити до најмање законске мере те врсте казне;

4. ако је за кривично дело прописана времена казна, али без назначења најмање мере, место робије може се изрећи строги затвор најмање три месеца, место заточења затвор најмање месец дана, а место строгог затвора затвор ;

5. код преступа код којих закон прописује затвор, или затвор и новчану казну, али без назначења најмање мере затвора, суд може затвор заменити новчаном казном, ако се циљ казне и овом може постићи.⁴

§ 86. Закон прописује због којих се кривичних дела учнилац може гонити само по приватној тужби.^{1 2 3 4 5}

Код кривичних дела због којих се гони само по приватној тужби кривични ће се поступак започети само кад је приватни тужилац поднео тужбу у року од три месеца од дана кад је сазнао за учињено кривично дело и за учнициоца⁶.

⁶ Ова је ал. остала дакле иста, сем што су изостављене речи „ако закон не прописује што друго (§ 292), услед измене §-а 292 к. з. (према којој се изменени приватна тужба за браколомство може подићи без обзира на то да ли је брак услед браколомства разведен).“

ГЛАВА ДВАНАЕСТА

Кривична дела против опстанка државе и њеног уставног уређења.

§ 94. Робијом или заточењем казниће се ко предузме¹ какво дело које иде на то:

1. да се силом или претњом, да ће се сила употребити према лицима или стварима, промени државни Устав или уставни ред наслеђа престола;

2. да се Владалац, Народно преседавништво и друге Уставом предвиђене државне власници силом збаце или претњом сile срече да врше своја уставна права и дужности или ове пренуде да своја уставна права и дужности врше у одређеном циљу;

3. да се незаконито прибави врховна државна власт ради непосредног извршења или њеног преноса на друга лица;

4. да се Краљевина Југославија или неки њен део пропадне Уставу споји с којом страном државом или да се неки њен део издвоји из целине и постане самостална држава.

§ 98. Ко оснује какво удружење ради убеђивања или подстrekавања других да се на силним путем униште уставни поредак у држави или основи сваког државног или уставног поретка, као и ко знајући циљ таквог удружења домаћег или иностраног приступи истом као члан или га ма чиме потпомогне или прими од њега какву помоћ,¹ казниће се робијом до десет година или строгим затвором и губитком частних права.

§ 100. Ко јавно изложи порузи или презрењу Краљевину Југославију као целину, устав на права Владаца, законити ред наслеђа или

постојећи облик владавине, казниће се затвором до три године.

Истом ће се казнити и ко јавно излаже порузи или презрењу Уставом признате правне установе: породицу, брак и својину.¹

Ако је ово излагање учињено на такав начин да се тиме ма ко подстrekне² на насиљна мењања ових права и правних установа, учинилац ће се казнити затвором.

За покушај ће се казнити.

§ 115. Ко у Краљевини Југославији или ван њених граница јавно речима, списима, сликом, или чим другим подстrekава¹ на насиљни преврат или иначе на насиљни поремећај уставног поретка или унутрашње сигурности Краљевине или појединих њених бановина^{2,3} или ко на исти начин прети применом таквог насиља или ко јавно хвали⁴ такав преврат да би тиме другог на његово извршење подстrekao, казниће се робијом до пет година.

Ако су такво подстrekавање, претња или хваљење преврата управљени према чиновницима, службеницима и радницима у државним, бановинским или другим самоуправним установама, чиновницима Народне банке и саобраћајних установа и установа за јавно снабдевање намирницама, огревом, водом и осветлењем, њихов учинилац казниће се робијом до десет година.

Ако се тиме ишло на то да такви чиновници или службеници противзаконски обуставе рад и омету даљу правилну службу у тим надлежствима привремено или стално и на тај начин принуде на промену Устава, учинилац ће се казнити робијом.⁵

✓ § 128. Ко при делу из § 127. нанесе повреду тела или здравља из § 181 од. 1. или злостави¹ државног службеника или помоћно лице или се упусти у злостављење државног службеника или помоћног лица као и ко уништава или квари² ствари које су предмет или средство службене радње или се у опште упушта у уништавање или кварење ствари, казниће се робијом или заточењем до пет година уколико таква радња не прелази у које теже кривично дело.

У особито тешким случајевима³ учинилац ће се казнити робијом или заточењем до десет година.

✓ § 148. Прописи §§ 144.—147. примењују се и у поступку пред управним, берзанским и изабраним судовима и другим судовима и пред страним или међународним судовима или међународним комисијама.

За лажне исказе пред управним властима казниће се затвором.

✓ § 180. За сваку другу повреду тешке природе⁴ мању од оне из §§ 178. и 179. учинилац

ће се казнити затвором до годину дана или новчано до 10.000 динара.

Ако је тајка повреда нанесена ножем или каквим смртоносним оруђем или у оштете средством подобним да јело тешко повреди или здравље тешко наруши, учинилац ће се казнити строгим затвором најмање шест месеци².

¹ Појам тешке телесне повреде је овде дакле одређен само негативно („мању од оне из §§ 178 и 179“, т. ј. која не спада под ова два §§-а). Суд то има на тај начин да реши, као фактичко питање, на основу мишљења вештака.

² В. прим. 3 код § 294.

✓ § 181. За повреду лаке природе учинилац ће се казнити затвором до шест месеци или новчано до 5.000 динара.

Ако је тајка повреда нанесена ножем или каквим смртоносним оруђем или у оштете средством подобним да јело тешко повреди или здравље тешко наруши, учинилац ће се казнити строгим затвором до годину дана.

За дело из првог одељка суд може учиниоцу ослободити од сваке казне, ако је без своје кривице био изазван грубим или неуљудним поступањем повређеника.¹

¹ В. § 294 и прим. 3 код истог.

✓ § 183. За повреду¹ из §§ 180. и 181., ако је учињена из нехата, учинилац ће се казнити затвором до шест месеци или новчано до 5.000 динара.

За повреду из § 180. од. 2 и § 181. од 2., кад је учињена из нехата а учинилац је био дужан по свом позиву или занимању да буде пажљив², казниће се затвором до годину дана.

§ 186. За дела из § 181. од. 1. и § 183. тојење се предузима само по предлогу по-вређеника¹.

§ 214. Ко начини какву лажну¹ исправу² домаћу или страну или преиначи праву исправу³ у намери да се таква исправа употреби као права, казниће се строгим затвором и новчано до 20.000 динара.

Ко исправу за коју зна да је лажна или преиначена употреби као праву, казниће се робијом до пет година или строгим затвором, а у оба случаја и новчано до 50.000 динара⁴.

Ако је учинилац овим хтео само да прибави себи или другом доказ за какву тражбину на коју он или други има право или ради одбране од какве бесправне тражбине или неосноване оптужбе, казниће се затвором до годину дана или новчано до 10.000 динара.⁵

§ 272. Ко у случајевима §§ 269. и 270. изврши само блудну радњу,¹ а не и саму обљубу, казниће се строгим затвором.

Ко у случају § 271. изврши само блудну радњу, казниће се затвором до годину дана.

Гоњење за кривично дело из првог и дру-

гог одељка, ако није учињено јавно, предузима се само по предлогу².

§ 273. Ко над женским лицем које није навршило четрнаесту годину изврши обљубу, казниће се робијом до десет година.^{1 2}

Ко над таквим лицем изврши какву блудну радњу, казниће се строгим затвором.

Гоњење за кривично дело из другог одељка, ако није јавно учињено, предузима се само по предлогу.³

§ 292. Казниће се затвором до годину дана муж или жена за прељубу¹ коју би једно од њих извршило са другим лицем, а и ово ће се друго лице казнити истом казном.

Гоњење се предузима по приватној тужби², и искључено је, ако су супрузи йре учињене прелубе били правноснажно расстављени од стола и постельје. Смрћу увређеног мужа односно жене гаси се право на тужбу.

Ако су супрузи у време извршења прелубе водили одвојено живот, може суд и ослободити од сваке казне.³

§ 297. Ко другога¹ увреди², казниће се затвором до шесет месеци или новчано до 5.000 динара.

Ако је увреда учињена јавно, казниће се затвором до годину дана. 3 4 5 6

§ 300. Ко у намери да некога изложи презиру овоме пребаци ~~акво~~ кривично дело¹

или да је због овога осуђиван или то другоме саопшти ма да је о томе делу изречена пресуда и казна издржана, застарела, опроштена или престала због условне осуде односно ма да је право на кривично гоњење застарело или амнистијом поништено, казниће се затвором до *три* месеца или новчано до 3.000 динара.

§ 301. Ко за некога¹ износи² или проноси³ штогод⁴ неистинито, што чести, добром имену или привредном кредиту⁵⁻⁶ овога може шкодити, казниће се као клеветник затвором до годину дана и новчаном казном до 10.000 динара.

Ко ово учини јавно, казниће се затвором од једног месеца до годину дана и новчано.⁷

Ако је клеветник са нарочитим циљем ишао на то да униши добро име или привредни кредит оклеветаног лица, казниће се строгим затвором од *три* месеца до *три* године и новчано.^{8 9 10}

§ 302. Ко увреди војску или морнарицу, какво надлештво или политичко тело, државног службеника војног или грађанског реда,¹ члана Народног представништва или којег другог политичког тела, представника признатих вероисповести, изабраног судију, почасног судију, сведока, вештака, тумача или преводиоца или у опште јавног службеника приликом званичног рада или у погледу зва-

ничног рада у опште, казниће се затвором до годину дана или новчано до 10.000 динара, а ако је увреда учињена јавно,² затвором од једног месеца до годину дана и новчано до 10.000 динара.

Ко клевета иста тела или лица под горе означеним околностима, казниће се строгим затвором до годину дана и новчано, а ако ово учини јавно³, казниће се строгим затвором од једног месеца до *три* године и новчано.⁴

§ 307. Ко увреди Краља, Наследника престола или Краљевског намесника, казниће се затвором најмање три месеца.¹

Ко увреди ма кога члана Краљевског дома, или Сенат или Народну скупштину, казниће се затвором најмање два месеца.²

Ко клевета ова лица или тела, казниће се строгим затвором најмање шест месеци.³

§ 310. Ко учини увреду или клевету према умрлом лицу, казниће се по §§ 297.—309;¹⁻² но ако је у случајевима из §§ 297., 299.—302. и 309. у време учињеног дела прошло више од 30 година од смрти увређеног или оклеветаног лица, суд може учиниоцу ублажити казну по слободној оцени, а у случају увреде и ослободиши га сваке казне.

§ 312. Доказивање истинитости није допуштено:

1. у случају §§ 307¹., 308. и 309.;

2. ако би се имало доказивати какво кривично дело², за које се гони само по приватној тужби;

3. ако је оклеветани за кривично дело, које је клеветник против њега изнео, ослођен одговорности правноснажном судском одлуком;

4. ако се изнете чињенице тичу породичног живота³ или приватног рада који нема везе са јавним радом дотичног лица или с каквим предузећем индустријским, трговачким или финансијским које се обраћа на јавно поверење⁴.

У случају да доказивање истинитости није дођуштено, нема примене ни наређења из § 304.

§ 313. Гоњење због увреде и клевете предузима се:

1. по приватној тужби¹: а) у случају §§ 297.—301.. и б) у случају §-а 310., у колико се не тиче чланова Краљевског дома или лица поменутих у §-у 308. по приватној тужби брачног друга, родитеља, деце, браће или супарца умрлога²;

2. по јавној тужби и то: а) у случају §-а 302. за војску или морнарицу по одобрењу Министра војске и морнарице, за надлешића и полицијска ћела по одобрењу њиховог предстavnika, а за јавне службенике и остала у § 302. наведена лица по њиховом предлогу,³

а ако га они сами не поднесу, по предлогу њихове старије власти, и б) у случају §-а 307. у колико се тиче Сената или Народне скупштине по одобрењу⁴ њихових председника, а у осталим случајевима §-а 307 као и случају §-а 310., у колико се тиче умрлих чланова Краљевског дома по одобрењу⁵ Министра правде; а у случајевима §§ 308., 309. и у колико се тиче умрлих лица из § 308. по предлогу владе стране државе или њеног дипломатског заступника и по одобрењу Министра правде.⁶

§ 314. Ко туђу¹ покретну ствар одузме² другоме у намери да њеним присвајањем прибави себи или другоме противправну имовинску корист, казниће се због крађе, ако вредносцј украдене ствари није већа од 1.000 динара, строгим затвором до годину дана, а ако је вредносцј украдене ствари већа од 1.000 динара, строгим затвором и губитком частних права.³

За покушај ће се казнити.

§ 316. Крадљивац (§ 314.) ће се казнити робијом до десет година:

1. ако је крађу учинио обијањем, проваљивањем, или отварањем кључем или другим оруђем затворених зграда соба, каса, ормана или других затворених простора¹ или ускакањем или провлачењем у затворене просторе;

2. ако су крађу учинила два или више лица која су се удружила за вршење крађа;

3. ако је крађу учинио на нарочито опасан начин;

4. ако је крађу учинио из простора и места која припадају јавним установама или служе јавном саобраћају;²

5. ако је при вршењу крађе имао при себи какво опасно оруђе ради напада или одбране;

6. ако је крађу извршио користећи се невољом другога, проузрокованом пожаром, поплавом или сличним догађајима;

7. ако је учинио крађу стоке чија је вредност већа од 3.000 динара.³

✓ § 318. Ко туђу¹ покретну ствар која му је поверена или коју је нашао или до које је случајно дошао² противправно присвоји³ у своју или туђу корист, казниће се ако вредност утаяјене ствари није већа од 1.000 динара, затвором до годину дана или новчано, а ако је вредност утаяјене ствари већа од 1.000 динара, строгим затвором и губишком часничким права.^{4,5}

Гоњење се предузима по предлогу.⁶

§ 320. Ко украде (§ 314.) или утажи (§ 318.) из невоље ствари у вредности највише до 300 динарк, казниће се затвором до шри месеца или новчано до 3.000 динара.

Истом ће се казном казниши и ко украде или утажи живојиће намирнице или предмете живојиће поштреbe у вредности највише

до 100 динара, ради непосредне поштреbe или употребе за себе или своју породицу.

У особито лаким случајевима¹ суд може учињиоца и ослободиши од сваке казне.

Гоњење се предузима по предлогу.²

Протиси овог параграфа неће се примењивати, ако је крађа учинена на начин означен у § 316.

✓ § 321. Ако крадљивац у случајевима из § 314. или из § 320. или утаживач у случајевима из § 318. или из § 320. драговољно поврати оштећенику пре осуде ствар или накнади њену вредност,¹ суд ће му ублажити казну по слободној оцени, а ако је ово учињено пре покренутог поступка, суд га може и ослободити од сваке казне.²

✓ § 324. Ако су крађу или утажу или дело из §§ 322. или 323. учинили брачни другови један према другоме или претци према потомцима или поштомци према прешцима у правој линији, неће се казнити ако између ових лица постоји заједница живота; а ако ова заједница не постоји, гоњење се предузима по приватној тужби.¹

✓ § 330. Ко у намери изнуде (§ 329.) прети другом убиством или којим опште опасним злочинством или употреби силу¹ против лица, казниће се робијом до пет година.²

§ 333. Ко ствари за које је могао држати да су прибављене кривичним делом¹ или

БЕДЖУНКА
ИЧУЛУЧО

оно, што је за њих добијено продајом или разменом, прикрива, прима у залогу или у другој намери, купује или помаже да се код другога протуре, казниће се затвором до другога притвора, казниће се затвором до годину дана или новчано до 10.000 динара.^{2 3 4}

Ко ово учини а знао је да су ствари прибављене кривичним делом, казниће се, ако вредност ствари прибављених кривичним делом није већа од 1.000 динара, строгим затвором до годину дана, а ако је вредност ствари већа од 1.000 динара, строгим затвором и новчано.⁵

За дела из првог и другог одељка гониће се по предлогу у оним случајевима, у којима се учинилац кривичног дела, којим су ствари прибављене, гони по предлогу или по приватној тужби.

Ко учини дело из другог одељка овог параграфа у виду заната, казниће се робијом до десет година и новчано.

✓ § 334. Ко у намери да себи или другоме прибави какву противправну имовинску корист лажним представљањем или прикривањем или изопачењем чињеница доведе кога у заблуду¹ или одржава у заблуди² у којој се овај налази и тиме га наведе да овај на штету своја или труђег имања или својих или туђих имовинских интереса нешто учини или не учини или трпи³, казниће се због преваре, ако учинена штета није већа од 1000 динара,

затвором до годину дана, а ако је штета већа од 1000 динара, строгим затвором и новчано и губишком часничим правом.^{4 5 6}

Ако је ово учињено само у намери оштећења другога, учинилац ће се казнити затвором до годину дана или новчано.

За покушај ће се казнити.

✓ § 338. Ко учини превару из невоље наносећи незнашну штету, али највише до 300 динара, казниће се затвором до месец дана или новчано до 1.000 динара.

У особито лаким случајевима¹ може суд и ослободити од сваке казне.

Гоњење се предузима по предлогу².

✓ § 365. Ко повреди или унишиги¹ туђу ствар или је неупотребљивом² учиниз³ или ко одводи туђу електричну, парну или какву другу сличну силу (енергију) у намери да другог оштети, казниће се, ако проузрокована штета није већа од 3.000 динара, затвором до годину дана или новчано до 10.000 динара, а ако је проузрокована штета већа од 3000 динара, затвором или новчано до 50.000 динара.

У особито лаким случајевима суд може учиниоца ослободити од сваке казне.

Гоњење се предузима по предлогу⁴, а по службеној дужности само ако је оштећено какво јавно⁵ добро.

Ако је учинилац проузроковао штету већу од 20.000 динара, казниће се робијом до пет година или строгим затвором.

II. КРИВИЧНИ ПОСТУПАК.

§ 9. СРЕСКИ СУДОВИ СУ НАДЛЕЖНИ¹:

1. за цео првостепени поступак о свим преступима млађих малолетника² према нарочитим наређењима овог закона (§§ 433.—454.);
2. за цео првостепени поступак о преступима старијих малолетника³ и пунолетних лица, за које закон предвиђа казну затвора (строгог затвора) највећом мером до једне године или новчану казну или обадве или само новчану казну;⁴ надлежност се не мења у случају примене § 62. од 2. и § 76. од 2. Кривичног законика;
3. за суделовање у припремном поступку⁵ према наређењима овог закона због свих кривичних дела, за која је надлежан окружни суд (§ 10. бр. 3. и § 11. бр. 2.) у колико се⁶ не тиче млађих малолетника;
4. за вршење других судских задатака у кривичним стварима, које закон њима нарочито упућује.

Ако у истом граду има два или више српских судова, вршиће судску власт у кривичним предметима искључиво онај или они од њих, који нарочитом Уредбом буду за то одређени.

§ 15. Код покушаја надлежан је суд оног подручја, у коме је предузета последња радња, која је управљена на извршење кривичног дела, а кад је последња радња предузета ван Краљевине Југославије, суд оног подручја, у коме би последица требала да настапи.

Код продуженог¹ или трајног кривичног дела надлежан је суд оног подручја, у коме је продужење престало.

§ 75. Ако овај закон не наређује што друкчије (76.), судске одлуке доноси један судија (§ 8. од. 2. и 3.) или судијско веће (§ 8. од. 3. и 4.) који кривичне предмете претресају у присуству заклетог записничара.

Већа су састављена:

1. код окружних судова као зборних судова из тројице судија, од којих један председава, а ако се тиче главног претреса због злочинства, за које кривични закон (§ 1. од. 1.) предвиђа смртну казну или казну вечитог лишења слободе, из петорице судија, од којих један председава¹;

2. код апелационих судова из тројице судија од којих један председава, а када се доноси одлука о призиву прошире казне по пресуди о злочинству, за које закон предвиђа смртну казну или вецију робију, из петорице судија, од којих један председава;

3. код Касационог суда из петорице судија, од којих један председава. Но о сукобу надлежности у смислу § 27. као и о захтеву за

заштиту закона², који је управљен против одлука ког већа Касационог суда, решаваће пуна седница Касационог суда, која је састављена од једанаест судија, од којих један председава, но у другом случају раније судије не могу бити у тој седници.

Одлуке судских већа доносе се по већању и гласању, при којем број судија не сме бити ни већи ни мањи, но што је у овом закону прописано.

Гласање је усмено. Млађе судије гласају пре старијих. Ако има известиоца, гласа он први. Председник већа гласа увек последњи.

Закон о уређењу судова наређује, како се образују судијска већа.³

§ 110. Ако се послушајак обуставља због неурачуњивости, одредиће суд усмени претрес ради извиђања о томе, има ли места примени мера безбедности по кривичном закону.¹

Ако се окривљеник налази у притвору или истражном затвору, а његово би пуштање на слободу могло бити опасно по јавну безбедност, суд ће се постарајти да га за време првоћења послушајка по трећем и четвртом одељку овог параграфа привремено смести у какав завод за чување и лечење, а до тога ће га држати у каквој својој подесној просторији.*

На претресу ће суд позвати окривљеника, његовог браниоца и законског заступника, а ако овог нема, његовог брачног друга и родитеља па ће по саслушању ових и државног ту-

жиоца, ако се утврди да је окривљеник опасан по јавну безбедност, донети решење да се упути у завод за чување или лечење, ако не би било довољно стављање под заштитни надзор.²

Против овог решења има државни тужилац, окривљеник и његов законски заступник односно брачни друг и родитељ право жалбе апелационом суду.³

* В. § 280 ал. 3 ст. 2.

§ 116. Ако је с одлагањем скопчана опасност, тако да није могуће раније од надлежног судије затражити судску наредбу о притвору, и ненадлежан судија као и полицијска власт могу наредити, држећи се прописа § 115., да се притвори онај, који је сумњив да је учинио какво кривично дело у случајевима предвиђеним у § 113., и то у циљу да се притворени спроведе надлежном суду.

Судија или полицијска власт дужни су одмах а најкашње за двадесет и четири сата саслушати онога, који је притворен. Притворени ће се по саслушању одмах пустити у слободу, ако нема законског основа да се и даље задржи у притвору. У противном случају спровешће га најдаље за чердесет осам сати по саслушању надлежном истражном судији или српском суду, у чијем је подручју кривично дело учињено, према томе чије је седиште ближе.

§ 280. Суд ће изрећи пресуду којом се

оптуженик ослобођава од оптужбе, ако нађе да дело за које се оптуженик оптужује није по закону кривично дело, или да нема доказа, да је то дело учинио оптуженик¹, или да има околности, које искључују кривицу² или искључују или укидају кажњивост оптуженикову.³

Одлука суда да се слобођење од оптужбе има објавити у новинама изриче се у самој пресуди⁴.

Изрече ли суд пресуду којом оптуженика ослобођава од оптужбе због неурачуњивости, или је уверен да постоје претпоставке за коју од мера безбедности, допуштенih по кривичном закону, донеће по саслушању државног тужиоца и браниоца, ако је присутан, нарочито решење о томе.⁵ ⁶ Пројис § 110. од 2. сходно ће се и овде примењивати.

§ 283. Овај се параграф укида (заједно са ал. 3 § а 356).

§ 314. Под трошковима кривичног поступка разумеју се трошкови, који су настали од покретања па до свршетка кривичног поступка:

1. за сведоке, вештаке и тумаче као и за извршење увиђаја поред трошкова под бројем 3;

2. нужни издаци приватног тужиоца, награда и нужни издаци браниоца и других заступника странака, као и нужни издаци и награда заступника приватног учесника, у ко-

лико је такво заступање било наложено (55.) или било од поштребе за постизање циљева из § 52.;

3. за подвозне и путне издатке судских лица и државног тужиоца, у колико им ови припадају; и

4. за довођење окривљениково¹ и за издржавање његово за време притвора и истражног затвора.²

Оптуженик, који је осуђен на казну, сносиће још и трошкове око извршења казне, изузевши трошкове за извршење смртне казне и казне лишења слободе.³

У колико Закон о таксама прописује и плањање судске таксе,⁴ осудиће се оптуженик, који је оглашен кривим, или и друга лица (§§ 311. и 312.) да поред трошкова плате и таксус.⁵

Држава исплаћује у напред све ове трошкове, осим оних под број 2. и таксе, и наплаћује их доцније по §§ 310.—313. Тога ради ће суд водити тачан рачун о свим трошковима, које учини у току кривичног поступка, и за извршење казне. Пописих трошкова прилаже се списима.⁶

§ 338. На повреде закона, поменуте у § 336. бр. 2 не може се жалилац који је на главном претресу имао браниоца позивати у ревизији, ако му је околност, која садржи повреду закона, била позната још пре главног претреса или је за њу дознао у току самог

претреса, а није томе приговорио одмах при отпочивању претреса или с места чим је за то дознао.¹

На повреду закона, наведену у § 336. бр. 3. не може се жалилац позивати на штету оптуженикову.

На повреде закона поменуте у § 336. бр. 4. и 5., не може се позивати у корист оптуженикову, ако се несумњиво види да повреда формалности није могла за оптуженика бити ни од каква неповољна утицаја на одлуку суда. А на штету оптуженикову може се тужилац позивати на те повреде само онда, ако се види да је повреда формалности могла бити при одлуци суда од неповољна утицаја по оптужбу и ако се поред тога тужилац поводом те повреде противио и захтевао да суд донесе решење.

Повреде закона, наведене у § 336. бр. 7. и 8., узимаће се по службеној дужности у обзир.

Повреде материјалног закона (§ 337. бр. 1. — 3.) узимаће се у обзир и по службеној дужности, ако су се догодиле на штету оптуженикову (§ 352).

Против пресуде којом се оптуженик ослобођава од оптужбе, може се изјавити ревизија и на корист оптуженикову, но само због повреда поменутих у § 337. бр. 1., али и то само онда, ако је ослобођење изречено због

околности, које искључују кривицу или искључују или укидају кажњивост оптуженикову.²

§ 355. Касациони суд може, саслушавши врховног државног тужиоца, не везујући се за услове за понављање кривичног поступка (§ 362.), по службеној дужности наредити нови главни претрес или понављање кривичног поступка¹ у корист осуђеног лица, ако се сумња, поменута у одељку првом § 354., појави приликом већања о захтеву за заштиту закона (§§ 41. и 357.), или при испитивању списка, које он предузме на нарочити захтев врховног државног тужиоца.² Но и у оваквом случају може Касациони суд поступити по другом одељку § 354.³

Ако Касациони суд нареди да се кривични поступак има поновити, примењиваће се прописи §§ 368., 370. и 371.

Има ли се задржати и извршење казне и даљи поступак поверити другом којем надлежном суду, одлучиће о томе Касациони суд.

Предлоге свих других лица осим врховног државног тужиоца да се донесе одлука Касационог суда у смислу овога §-а, суд ће коме се предади одбацити сместа без претреса.

§ 356. Пошто је већање довршено и пресуда изречена, објавиће Касациони суд ову с разлозима јавно (§ 223. од 4.). После тога ће пресуду са списима по правилу слати непосредно суду првог степена за извршење.

*обје (изједи
успех
јако
избегај
пресуде, а че само текуј због*

Решење Касационог суда, које је о ревизији донето у седници, као и пресуду, објављену по јавном претресу у одсуству оптужениковом, суд првог степена ће без одлагања саопштити оптуженику, ако је у затвору, а иначе доставити у овереном препису. Ако је ревизију употребио законски заступник оптужеников или приватни тужилац или приватни учесник као тужилац, обавестиће суд првог степена и њих о тим одлукама достављањем преписа.¹

¹ Ал., која следује овој, т.ј. ал. 3 је укинута (заједно са целим §-ом 283.).

§ 358. Суд првог степена, коме се ствар по 346., 350., 354. од. 1., 355. од. 1. и 357. од. 3. упути на нови главни претрес, узеће за основ претреса ранију оптужницу, ако Касациони суд не нареди што друкчије.

При изрицању пресуде на основу новог главног претреса суд првог степена *везан је правним схвашањем на коме је Касациони суд засновао своју одлуку и мора се уз што држати и начела, изреченог у § 327.*

Против ове нове пресуде допуштена је ревизија због свих повреда закона, поменутих у §§ 336. и 337., у колико ове нису већ отклоњене решењем Касационог суда, које је донето у истој ствари.

§ 384. Окривљеник има право, да узме бранциоца између лица, наведених у § 58. Адво-

каша бранциоца може замењивати адвокатски привржаник, који је код њега на вежби и који је најмање годину дана уписан у именiku адвокатских привржаника, и ако нема осигурављења прописаног у § 58. Ограничења поменута у § 69. важе и за бранциоца и за његовог заменика. Дужност је судије да пази на одржање тих прописа.

Ако окривљеник није у затвору, може га у случају, где његово лично присуство није потребно, ако неће лично да дође, на претресу заступати опуномоћеник, који за то мора имати нарочито пуномоћје¹. Лицима која се, ма да нису овлашћени бранциоци, баве заступањем као занимањем, неће се допустити приступ суду као опуномоћеницима. Малолетног окривљеника и лица, која су под старатељством, могу и без особитог пуномоћја заступати родитељи и други законски заступници. Мужу ће се увек допустити да заступа жену. Али ако суд држи, да је за проналажење истине потребно лично присуство окривљениково, може увек наредити да окривљеник дође лично на претрес.

На захтев окривљеников може судија одгодити претрес, ако онај докаже да због несавладљивих сметња не може лично доћи на претрес.

§ 398. Апелациони односно окружни суд одбациће одмах или по прибављеним разјашњењима призив као недопуштен, ако нае ѡда

га је изјавило лице, које није за то овлашћено у опште или бар не у оном смеру, како га је изјавило, или ако се уредно одрекло или одустало од призыва¹, или да је призив изјављен касно или да нису ни у изјави ни у оправдању појединце или одређено назначене тачке пресуде, против којих је управљен (§ 392. од. I), или повреде закона, ако је призив само због ових изјављен.

Осим тога одбациће апелациони односно окружни суд призив како због повреде закона тако и због одлуке о кривици² или о казни, о мерама безбедности, приватно-правним потраживањима и о трошковима, или о признању или непризнању олакшица³ при извршењу казне, ако нађе да је он очигледно неоснован.

Решење за одбачај призыва може се донети и при већању о жалби по § 395. од 4., ако је ова основана.

Апелациони односно окружни суд може у седници, доносећи по наређењу овог §-а решење за одбачај призыва, вршити и своје право, које му даје наређење § 408. од. 2., пошто о том саслуша вишег државног тужиоца односно државног тужиоца.

§ 399. Ако има да се разматра само призив, који је управљен једино против изречене казне или мера безбедности или приватно-правних потраживања или трошкова или о признању или непризнању олакшица при извршењу казне (§ 392. бр. 3.), а који се нема одбацити по

§ 398., донеће апелациони односно окружни суд одмах у седници¹ пресуду о самој ствари, држећи се начела §-а 327. и § 334. од. 4.

Ако се поводом призыва због повреде закона или због одлуке о кривици апелациони или окружни суд увери, да се мора наредити нови претрес пред првостепеним судијом, било због повреда битних формалности поступка или због непотпуна или неоснована утврђења одлучних чињеница у побијаној пресуди или због важности нових доказа и чињеница (§§ 394. од. 4. и 396. од. 1.), поништиће он првостепену пресуду и упутиће ствар на нови претрес² истоме или другоме првостепеном судији свога подручја, који ће се држати начела изречених у § 358. од. 2.³

Ако апелациони односно окружни суд нађе да је судија првог степена на штету окривљеникову прекорачио оптужбу или захтев тужио-чев (§ 393. бр. 2 у вези с § 336. бр. 10. и § 393. бр. 5.), или повредио материјали закон (§ 393 бр. 2. у вези с § 337. бр. 1.—3.), изрећи ће у седници сам пресуду о ствари ако су у првостепеној пресуди утврђене чињенице, на којима се по правилној примени закона мора заснивати пресуда.

Нове⁴ доказе и чињенице сматраће апелациони односно окружни суд важнима, ако су подобни да прикажу неисправнима оне важне чињенице, које је суд првог степена узео за доказане у пресуди. Ради оцене важности тих

нових доказа као и чињеница, из којих се изводи каква повреда закона, може апелациони односно окружни суд одредити нарочитог судију да их претходно извиди. Ако апелациони односно окружни суд нађе да нови докази и чињенице нису важни, неће их узети у обзир.

§ 406. Ако апелациони односно окружни суд поништи пресуду суда првог степена због повреда закона, поменутих у § 336. бр. 4.—6. (§ 393. бр. 2.), упутиће ствар на нови¹ претрес истоме или другоме првостепеном суду у своме подручју, који ће се држати начела изреченih у § 358 од. 2.

Нађе ли апелациони односно окружни суд да првостепени судија није стварно надлежан (§ 336. бр. 7. у вези с § 393. бр. 2.), нарочито да је судио о злочинству, за које по закону није надлежан, поништиће на предлог вишег државног односно државног тужиоца пресуду суда првог степена и наредиће да се предмет упути надлежном суду односно да се покрене законски поступак.

§ 408. Апелациони односно окружни суд ће се по правилу¹ ограничiti на тачке, на коjима се оснива призив. Он може поништити или преиначити само оне делове првостепене пресуде, против којих је управљен призив, и само због оних повреда закона, које жалилац у призиву нарочито истиче или јасно на њих упућује.

Но ако се апелациони или окружни суд поводом ма чијег призыва увери, да су повређени прописи о стварној надлежности судова (§ 336. бр. 7. и 8 и § 338. од. 4.) или да је на штету окривљеникову повређен материјални закон (§ 337 бр. 1.—3. и § 338. од. 5.) или да су исте повреде, због којих је он донео одлуку у корист окривљеникову, од користи и за кога од саокривљеника, који није у опште изјавио призив или га није изјавио у том смеру, поступиће по службеној дужности, као да је призив изјављен због тих повреда.²

§ 431. Поступак за појединачну амнестију, пошто је пресуда стала на снагу или је већ и извршена, као и поступак за ублажавање, смањење или опроштај правноснажно изречене казне путем милости¹ може се покренути по службеној дужности или ма по чијој молби.² Оваквом поступку има места и без посредовања суда. Суд коме шаква молба стигне поднеће је Министру правде на даље решење. Тиме се не дира у пройсе § 430.

Ове молбе не задржавају по правилу извршење, но ако Краљева канцеларија о молбама које се њој упућују, или ако Министар правде изда какво нарочито упутство о поступању с тим молбама или о одгађању извршења, поступиће се по томе упуству.³ Осим тога може суд првог ступена наредити да се почека са извршењем казне коју је он изрекао, ако се молба оснива на околностима, вредним особи-

тог обзира, које су се појавиле тек по изреченуј пресуди, и ако би се иначе циљ молбе посве или делимице осујетио.

§ 432. Пресуду којом је оштупник осуђен на казну смрти поднеће Министру правде са свим симптомима окружног суда ако у законском року пропаштв пресуде не буде уложено правни лек, а Апелациони суд односно Касациони суд ако одбаче призив односно ревизију, макар и не била предана молба за помиловање.^{1 2 3 4}

Министар правде подноси пресуду Краљу ради помиловања.

§ 481. Ако суд држи да нису ни даља извиђања потребна нити да се молба има одбацити, донеће решење, којим молитеља оглашује достојним да врши односно стиче изгубљена права или којим наређује поништај против њега изречене осуде и њено брисање у казненим регистрима и забелешкама државног тужиоштва, управних и полицијских власти или и једно и друго.

Ово ће се решење по службеној дужности послати водиоцима казнених регистара, управним и полицијским властима ради знања.

Решење ће се у овереном препису предати и рехабилитованом лицу ако то захтева.

Против решења суда, којим се молба одбија, имају молитељ, његов бранилац и родбина (§ 476.) односно старатель право жалбе Касационом суду.

Ако суд одбије молбу због тога, што још не сматра молитеља достојним повраћаја права, може овај, као и лица наведена у § 476., поновити молбу по истеку године дана од дана кад је решење стекло правну снагу.

12.9.

Отићи чланак укрупнијаје: да је изважен
но и да дозвољи издавању је деси-
лово под редом и којад ће јув.
дата из 3545 у Ч. Р. В.

III. Одређбе закона о изменама и допунама од 9. октобра 1931, које важе за оба законика:

Чл. 5. У Кривичном законику, Законику о судском кривичном поступку и Закону о штампи замењује се израз „Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца“ изразом „Краљевина Југославија“, израз „област“ или „обласни“ изразом „бановина“ односно „бановинска“, а израз „Народна скупштина“ изразом „Народно Представништво“.

Чл. 6. Када овај закон добије обавезну снагу, у првом степену пресудом или којом другом одлуком још недовршени кривични поступак о кривичним делима, за која овај закон предвиђа казну затвора (строгог затвора) највећом мером до једне године или новчану казну или обадве, наставиће се у смислу § 9 од. 1 бр. 2 Законика о судском кривичном поступку пред среским судом.

Пред среским судом наставиће се поступак о којем од кривичних дела поменутих у првом одељку и у случају, ако се се одлуком вишег суда пресуда (решење) суда првог степена поништи и ствар упути на нови претрес, као и

у случају, ако се дозволи понављање кривичног поступка о таквом кривичном делу.

Чл. 7. Овај закон ступа у живот, кад се обнародује у „Службеним новинама“, а добија обавезну снагу по протеку месец дана од његовог обнародовања. Истог дана престају важити сви досадашњи прописи о предмету овог закона, а њему противни.

Гар. бр.
38586